

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich
dr Janusz KOCHANOWSKI

RPO-517732-VII/714/05/JZ

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Warszawa,

15/12/2009

**Pan
Krzysztof Kwiatkowski
Minister Sprawiedliwości
Prokurator Generalny
Warszawa**

Janusz Kochanowski

W wystąpieniach z dnia 13 marca 2008 r. oraz 28 lipca 2008 r. zwróciłem się do Ministra Sprawiedliwości o zajęcie stanowiska w sprawie stwierdzonych przez Biuro Rzecznika nieprawidłowości w wykonywaniu w Polsce środków probacji i readaptacji skazanych oraz propozycji nowych rozwiązań legislacyjnych w tym zakresie. Zaproponowane przeze mnie zmiany powinny służyć doskonaleniu nieizolacyjnych form postępowania ze skazanymi, jako realnej alternatywy dla bezwzględnej kary pozbawienia wolności.

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości w pismach z dnia 16 kwietnia 2008 r. i 26 sierpnia 2008 r. (ldz. DWOiP-II-760-4/08) szczegółowo ustosunkował się do wniosków przedstawionych w moich wystąpieniach i zapewnił, że część z nich popiera w całej rozciągłości i dlatego występujące w tym obszarze propozycje zmian legislacyjnych oraz wnioski dotyczące doskonalenia praktyki zostaną wprowadzone do realizacji.

Waga podniesionych spraw każe mi po raz kolejny zwrócić się - teraz do Pana Ministra - z prośbą o udzielenie informacji dotyczących stopnia zaawansowania prac nad wprowadzaniem w życie moich postulatów. W zakresie wniosków legislacyjnych w szczególności budzi moje zainteresowanie:

1/ rozwiązanie problemu niekonstytucyjności rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 czerwca 2003 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania uprawnień i

obowiązków kuratorów zawodowych (Dz. U. Nr 112, poz. 1064), które wykracza poza zakres delegacji zawartej w art. 12 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o kuratorach sądowych.

W tym miejscu muszę przypomnieć, że w dniu 16 czerwca 2009 r., podczas obrad I Kongresu Kuratorskiego w Ustce, po referacie przedstawiciela Rzecznika Praw Obywatelskich, który przedstawił ten problem, wyraził Pan Minister obietnicę przeanalizowania sprawy;

2/ zmiana redakcji przepisów Kodeksu karnego wykonawczego i aktów wydanych na jego podstawie, dotyczących dozoru przy warunkowym umorzeniu postępowania, która nie będzie rodziła wątpliwości co do statusu prawnego sprawcy, do którego jest adresowana, a także rozciągnięcie stosowania art. 14 k.k.w. na osoby, wobec których warunkowo umorzono postępowanie karne, lub dodanie art. 177a k.k.w. określającego kompetencje sądu do zarządzenia wywiadu środowiskowego w stosunku do takich sprawców;

3/ zmiana redakcji art. 153 § 4 k.k.w. tak, aby katalog wymienionych w nim obowiązków, możliwych do nałożenia na skazanego korzystającego z przerwy w odbywaniu kary pozbawienia wolności, nie miał charakteru zamkniętego. Istotne jest też wprowadzenie przepisu nakładającego na kuratorskie zespoły służby sądowej obowiązku przekazywania sądom penitencjarnym, po zakończeniu okresu przerwy, całej dokumentacji dotyczącej kontroli wykorzystania jej przez skazanego;

4/ określenie w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości, wydanym na podstawie Kodeksu karnego wykonawczego, sposobu wykonywania przez kuratorów czynności w trybie art. 164 k.k.w. oraz dokumentowania tych czynności, a także uregulowanie kwestii właściwości miejscowej sądu, którego kuratorzy powinni wykonywać działania w trybie art. 164 k.k.w.;

5/ w związku z wykonywaniem dozoru orzeczonego na wniosek skazanego na podstawie art. 167 k.k.w.: zmiana unormowania dotyczącego czasu trwania dozoru (art. 167 § 4 k.k.w.), usunięcie ograniczenia w wykonywaniu dozoru tylko przez zawodowego kuratora sądowego, wydanie przepisów wykonawczych określających zasady i tryb wykonywania dozoru na wniosek skazanego.

Nadal podtrzymuję moje zastrzeżenia wobec wyrażonej przez Sekretarza Stanu w piśmie z dnia 16 kwietnia 2008 r. zmiany stanowiska resortu sprawiedliwości w sprawie zasad wykonywania kontroli okresu próby przez kuratora sądowego w sytuacji, gdy nie orzeczono dozoru w sprawie. Uznaniem bowiem, że „kurator sądowy zobowiązany jest, co do

zasady do kontroli wykonania obowiązku probacyjnego, a nie całego okresu próby" nie tylko nie znajduje podstawy prawnej, lecz jest sprzeczne z normami prawa karnego wykonawczego, które powołałem w wystąpieniu z dnia 28 lipca 2008 r.

Aktualny jest też mój wniosek o dokonanie takiej zmiany art. 178 § 1 k.k.w., która wprowadzi do praktyki zasadę wykonywania kontroli okresu próby wobec osób, którym sąd warunkowo zawiesił wykonanie kary pozbawienia wolności bez ustanowienia dozoru nad nimi, przez kuratora sądowego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania lub pobytu tych osób. Akceptację dla tego stanowiska oraz zapewnienie, iż przygotowano już projekt odpowiedniej nowelizacji tego przepisu, Rzecznik Praw Obywatelskich otrzymał od poprzednich ministrów sprawiedliwości w pismach z dnia 22 marca 2004 r. (DSP VIII 013/37/04) oraz 13 września 2006 r. (DL-P-I-0760-9/06).

Na podstawie art. 16 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jednolity: Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.) uprzejmie proszę Pana Ministra o zajęcie stanowiska w sprawie zakresu sprawowania przez kuratora sądowego kontroli okresu próby przy bezdozorowym zawieszeniu wykonania kary pozbawienia wolności, warunkowym umorzeniu postępowania karnego i warunkowym przedterminowym zwolnieniu oraz spowodowanie udzielenia informacji dotyczących stopnia zaawansowania prac nad wprowadzaniem w życie moich propozycji dotyczących doskonalenia w praktyce środków probacji i readaptacji skazanych, które zawarłem w wystąpieniu z dnia 13 marca 2008 r. .

Łukasz Jędrzejewski
Przewodniczący